

- Західні альянті рішили припинити даліше видавання одної з найбiльших комуністичних газет в Нiмеччині за проти-альянтську пропаганду.
- Румунськi влaстi заарештували пiд закидом шпигунства першого секретаря югославської амбасади в Букаресті.
- В Індії знайдено зложиско потрiбного для виробу атомової бомби урану.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPIPLATA: SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00 One year \$10.00
На пів року \$5.25 Six months \$5.25
На три місяці \$2.75 Three months \$2.75

Починає змінювати адресу пошту 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА КОЖНОГО

У вагонах підземної залізничної, в автобусах та на всіх інших місцях публічної реклами, подібно як і в радіомовленнях та кінотеатрах часто зустрічаємося з тим самим гаслом: "демократія — це справа кожного!" Справді бо, демократія — це ідеал: воля, добробут і прогрес, не є справою уряду і адміністрації дома чи генеральних штабів і армій на фронті. Демократія — це справа кожного. В тому її суть. Кожний з неї користується і кожний повинен її захищати. Кожний по своєму. Це в першу чергу і тим більше тоді, як країна і ця демократія стоять перед загрозою, як вона існує сьогодні.

Пригадайте цих принципів і потреб є сьогодні дуже на часі і має свої причини. На часі — бо ж для кожного ясно в якому грізному положенні опинився світ. Заледви п'ять років після того, як закінчилися формальна світова м'ясорубка, викликана диктатором-маньяком, як знову летить кров, знову горять оселі і нищать людське життя та людський доробок, бо диктатор-маньяк в світі ще не перевелися і ще не перевелися їхні божевільні амбіції панувати над світом. Тут ми не чуємо ані гуку гармат, ані зойку ранених, ані не нюхаємо диму згарищ. Але в такому напруженні, в якому опинився світ сьогодні, стріли з далекої Кореї можуть в кожній хвилині відбитися грізним відгомном в цілому світі. Від малогажирної сиринки запалюються і горять дощенту навіть найбільші і найвеличніші будівлі!

На фронті наші хлопці роблять свою роботу, захищаючи своїми грудьми рештки вільного світу від походу большевицького рабства. Чи робимо ми це саме і чи робимо всі?

Поведінка деякої частини населення цієї країни в цьому не переконує. Тільки задалека запахло порохом нової війни, як на поверхню почали виступати не тільки свідомі "пятиколонники", що з наказу ворога приготувалися до відповідної час виступити народом і ніж у спину, але й почала з'являтися та дослівно "темна маса", хай і нечисленна, що в своїй глупоті тає часто сліпим знаряддям ворога.

Наведімо тільки один приклад. З усіх авторитетних заяв певені відомо, що харчові та інші припаси в країні, спроможності її продукції та загальне господарське положення не дає не тільки жадних причин до тривоги, але навпаки, дозволяє на найбільший оптимізм, без огляду на те, що завтра могло б статися. Проте, ця темна маса, керуючись надією легкого зарібку зі спекуляції в пригожих обставинах, або невідомістю і глупотою, пре до крамниць купувати "припаси", яких не потребує, порушуючи тим рівновагу продукції і постачання та стигаючи сама на себе загрозу цілком зайвої контролю ціни чи раціоналізації.

Тут власне і в подібних випадках треба тої свідомості, що демократія — це справа кожного. Свобода під кожним оглядом залежить однакою як від одиниць так і від спільнот, і тому кожний однаково повинен приложити рук.

Американські українці в цих самих рамках мають ще одну "справу кожного". Маємо на думці допомогу українському народові в його визвольних змаганнях. В такі грізні і рішальні часи, як сьогодні, тільки сумою спільних і максимальних зусиль можна добитися успіху. Кожний своє і на своєму місці. Конгресовий Комітет зробить своє, якщо ми всі, не одиниці, зложимо наш національний доток. Якщо кожний з нас серед свого оточення заступатиме українську справу, популяризуватиме українські змагання, ширитиме правду про них, то у висліді цих збірних зусиль, тої всіми виконаної роботи, здійсниться в рішальній хвилині її основна ціль: вільна Україна у вільному світі.

Мирон Заклинський

3 КАРПАТСЬКИХ МАНДРИВОК

б)

Інженер і тут був значно наперед. Аж розглядаємося з Миком з одної галечки, а він сидить на скелі вже на збоці Кізього Гогану. Як він туди так скоро дібрався, коли нам лишалася ще третина дороги крізь жерп? Мабуть найшвидше, або довгу галечку. А нам нічого не сказав і тепер мовчить, сидить, як антипко на скелі! — Почали ми до нього гукати, він щось відповів і показував руками, та годі було його зрозуміти.

Коли ми врешті опинилися коло нього й оглядали скелястий з цього боку масив Полєнського, і взув, кучеряве сідло, що коштувало нам стільки часу і праці — почав падати дощ. Як дуже не вполю! Тут перед нами Кізія Горган, дикий, скелястий, непо-

Небезпека на Далекому Сході

Одним з найзаметніших голосів про теперішнє політичне положення була замітка гурбернатора ньюорського стейту Томи Е. Дюї, що Америка знаходиться у великій небезпеці. Очевидно, що це відноситься до положення, створеного війною в Кореї, де комуністичні війська зайняли майже цілу країну і тим дали знаменитим країнам Далекого Сходу, опанованим або підпінкованим комуністами, що для них прийшла хвилина діяння. Американські сили, які взятися боронити Кореї з доручення Об'єднаних Націй, показали в початках заслабими до опанування ситуації, а в сусідстві нема інших сил, які могли б прийти в допомогу розмірно малій горстці американців.

Японія дає нагоду для оцінки небезпеки. Там знаходиться найбільша американська армія з усіх, які вислали за кордон Злучених Державин. Однак, коли три чвертини цієї армії перекинуто на оборону Кореї, Японія опинилася без військової контролю. Японського війська там нема, а одна дивізія американської армії не вистачає для боротьби з внутрішнім ворогом, який є комуністична партія під наказами Кремля. Крім того серед японського населення ще може існувати вороже наставлення до американців, як переможців, тому ген. МекАртуру найдовше там на становищі людини, що сидить на бочці пороку. Росія може спричинити вибух цієї бочки кожної хвилини і запалити вогонь, подібний до корейського.

Небезпеку збільшує спроможність Росії вжити японських воєних лівників до діяння вдома. Якщо 300,000 тих полонених задержала Росія на своїй території, де в Сибірі, вишлює їх в комуністичні табори та заперечила ненависть до американців, як "ворогів цілої Азії". Отож, для советських вождів трапляється під теперішню пору нагода перевести цих полонених на рідну землю, щоб підтримати там "народне повстання" проти "білих шовіністів" і американських імперіалістів. Коли б Росія дала знак на таке повстання тепер, японська поліція була б зайнята його задушенням, а між тим японські воєні полонені могли б доїхати з російського півострова Сахаліну на японські острови. Американці не могли б покинути боротьби в Кореї і поспішити на рятунку Японії.

Для забезпечення перемоги в Японії Росія може наказати китайським комуністам напасти на Формозу і тоді політичне положення на Далекому Сході було б таке трагічне, з якого на довгий час не було б виходу.

Однак до такого діяння треба теж ризика самої Росії. Вона не може надіятися, що з заняттям Далекого Сходу вона вже завоювала світ, особливо Америку. Америка порочила між тим всі можливі старання для закінчення мілітарних договорів з вільними країнами. Отож, хоч би Америка найшлася хвилює в трагічному положенні, Совети не можуть мати певності, що вони осла-

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПРОВІДНИКИ

Тепер, коли небезпека російської большевицької агресії триває, цілий вільний світ, велике зацікавлення викликають провідники московських большевиків.

Тільки про малу частину ми знаємо трохи більше. Це є Сталин і його найближчі співробітники. Але й про цих не завжди ми добре поінформовані. Про Маленкова, секретаря комуністичної партії ССРСР, ми маємо тільки загальні дані. Про інших нижчих провідників виступає частіше тільки прізвища. В ССРСР нема "Гу-ла-Гу" і матеріал про провідників людей треба збирати з преси, контролюваної державою. Тому ми знаємо переважно тільки те, що про большевицьких вождів, що вони самі бажають про себе поширити. Однак і ці наші відомості дають нам можливість робити різні висновки.

Сталин в одній промові в 1937 р. сказав, що до генералітету комуністичної партії належить 3000 — 4000 людей, серед них провідників, "старшин" він назвав 30—40,000, підрядних провідників, "підстаршин" 100—150,000.

Тепер фахівці обчислюють "генералітет" на 6,500—7,000 бо число членів партії значно збільшилося в час останньої війни й після неї. 1. січня 1938 до партії належало 1,920,002 особи, в 1947р. вже 6,300,000. Під час війни вписувало в партію цілі військові відділи для заохоти. З цього "генералітету" творить 500—750 людей "генеральний штаб". До них належать члени ЦК комуністичної партії ССРСР (не союзних республік), члени політбюро, оргбюро, секретаріату, комісії для партійного контролю, центральної ревізійної комісії, провідники центрального управління партії і їхніх секцій.

"Командуючими генералами" між цим генералітетом є партійні секретарі. Їх очолює сам генеральний секретар, Сталин. В їхніх руках лежить влада, і тому вони заслуговують окремої уваги. В 1939 р. секретарів ЦК, ВКПб, ЦКів союзних і автономних республік разом з секретарями областей

лять Америку раз на завжди. Є загальне переконання, що Росія не була пригнотана на війну в Кореї і тому не підготувала нападу на Японію. Виконати несподіваний напад не так легко. На це треба ризика, бо він може й не вдатися. Росія не привикла до ризику, отже робить трюки, щоб зискати на часі. Якби зважилася на ризик, її жде американська атомна бомба. У міжчасі вона хоче виплатити якогось сателіта проти західних країн, до яких належить теж і Америка.

було 333. З них 196 мало закінчену високу або середню освіту, 303 мали менше як 40 літ, 177 мало 31 до 35 літ, а 268 вступили в партію після 1924 р. значить після смерті Леніна. Це значить, що 80% секретарів "нові большевики" і дійсно вони поклали на свої посади після великих сталінських чисток 1934—1938 рр.

Найвищою з цих людей є секретарі ЦК ВКПб: Сталин, Маленков, Хрущов, Суслов і Пономаренко. Зразу за вождем стоїть Маленков. Його вважають за Сталінового наслідника. Хрущов добре відомий у країнах, бо він свою кар'єру почав 1934 р. на Україні і після закінчення великих чисток він став в 1938 р. генеральним секретарем КІВУ.

Не можна в короткій статті подати відомості про всіх важливіших комуністичних провідників. Цікавить нас найбільше національний склад секретарів республік. Тут ми зразу знаходимо поважну скількість московських прізвищ. На 53 партійних секретарів РСФСР з ЦК ВКПб і 48 областей тільки 4 мають немосковські прізвища, хоч правдоподібно вони москалі. Тільки про генерального секретаря Сталина можна з певністю сказати, що він не є росіянин, хоч він є головним представником нового російського імперіалізму. В автономних республіках, приєднаних до РСФСР, на 13 неросійських прізвищ між секретарями припадає 12 російських. В союзних республіках скрізь зустрічаємо російські прізвища між секретарями, в Карело-Фінській Республіці нема ні одного карело-фіна секретаря. Тільки в Грузії нема росіян на секретарських місцях.

В Українській ССР ЦК має 5 секретарів: Мельников, Кириченко, Сердюк, Назаренко, Тарасов. Чи ті три середні з українськими прізвищами в Україні на 29 секретарів 13 росіян. Але по суті це число ще більше некорисне для українців. Ці цифри нам виразно показують національний склад провідників комуністичної партії в ССРСР. Як в них дух, показує советська преса, де вже не можна написати прямо "російський народ", а тільки "великий російський народ", "велика російська держава", "велика російська імперія" і т. д. Ми бачимо в ССРСР російський шовінізм, перед яким шовінізм царської Росії здається забавкою. Провідники російських комуністів на чолі з грузинським Сталином мусять грати роль національних фанатиків, бо вони бачать в російському шовіністичному націоналізмі сильну опору для своєї особистої влади. Тих, що думають інакше, карають за "космополітизм".

Югославський парадокс

(Лист з Європи).

Західна Німеччина лежить на границі двох світів, західного демократичного і східного московського — большевицького. Тут переходять втікачі з-за "залізної заслонки" тут мають своїх агентів всі великі держави, щоб збирати інформацію про те, що діється там. Можна тут зустріти цікавих людей, довідатися багато речей, про які преса мало або й нічого не пише.

Недавно я мав нагоду по-знайомитися з одним ще молодим сербом. Він почав студіювати перед вибухом війни в Білгороді, пізніше понав в Німеччину, був у концентраційних таборах. Він прихильник короля Петра, хоче об'єднаної Югославії. Має він багато відомостей з Югославії Тіта, дістає відтінь не тільки преси, але й приватні вистки.

Він оповідає: Надії на "демократизацію" Югославії, що їх має дехто на заході, просто смішні і зовсім неоправдані. Югославська комуністична партія, тоталітарна секта, віддана беззастережно справі комунізму. Комунізм поширився в Югославії через дурну політику югославського уряду між двома світовими війнами. Найгіршим його промахом була заборона компартії 1923 р. Для балканських людей, що довгі століття була під турецьким пануванням всяка влада "зла". Всі, що їх влада переслідує, заслуговують підтримку. Їх справа добра, бо чому їх влада переслідує?

Заборона партії дала комуністам найбільшу силу. Майже все студентство в університетах, ученики гімназій, молоді інтелігенції, були зорганізовані в тайних комуністичних гуртках. Їх вишколювали ідеологічно і практично для боротьби за комуністичну владу, вони весь свій вільний час національний, приналежності, ми мали б в Росії на загальне число 53 тільки 4 неросійських секретарів, в Україні на 29 секретарів 13 росіян. Але по суті це число ще більше некорисне для українців.

Ці цифри нам виразно показують національний склад провідників комуністичної партії в ССРСР. Як в них дух, показує советська преса, де вже не можна написати прямо "російський народ", а тільки "великий російський народ", "велика російська держава", "велика російська імперія" і т. д. Ми бачимо в ССРСР російський шовінізм, перед яким шовінізм царської Росії здається забавкою. Провідники російських комуністів на чолі з грузинським Сталином мусять грати роль національних фанатиків, бо вони бачать в російському шовіністичному націоналізмі сильну опору для своєї особистої влади. Тих, що думають інакше, карають за "космополітизм".

Після останньої війни "космополітизм" виявився жиди, що раніше мали поважний відсоток своїх людей на високих посадах в партії. Загально відомо, що з великого числа жидів тільки кілька лишилися на високих посадах. Цікаво ствердити, що серед партійних секретарів не знаходимо ні одного жидівського прізвища. Навіть коли б між ними були жиди, що поминали прізвища, це показує, що жид не має тепер права добитися на відповідальне місце в партії. Навіть секретар жидівської автономної області є Павел Васілевич Сімонов — москаль, партійний.

жертвували для революційної науки. У всіх "поступових" сальонах Білгороду належало до доброго тону бути комуністом. Низький життєвий рівень і соціальна відстасть країни служили поширенню комуністичних ідей серед широких мас.

Супроти Німеччині Югославія не вміла зайняти виразного становища. Після перевороту 6 квітня 1941 р., який привів до влади генерала Сімовича, гітлерівська Німеччина напала на Югославію. В окупованій країні почалися повстання. Були дві групи повстанців: монархісти під проводом ген. Михайловича і комуністи під командою Тіта.

Гітлер створив "Хорватську державу на чолі з провідником хорватських фашистів (Усташа) Анте Павелача. Між хорватами і сербами існувала стара ворожнеча, і німці її використали для себе. Хорвати знищили в 1941 року 600,000 сербів.

Повстанські організації, що билися проти Німеччини, себе взаємно поборювали. Переміг Тіто через більший фанатизм своїх прихильників. Мій сербський знайомий наводив приклади, як його товариші по школі, ставши комуністами, розстрілювали своїх батьків некоммуністів... Комуністи перемогли, захопили всю владу, знищили всякий спротив. Партія має 500,000 членів, з того тільки 3,000 давніх членів, тих, що належали до партії перед війною. На них тримається режим. Терор супроти населення після розриву югославських комуністів з Москвою не зменшався. Рівень життя не підвищився. Спротиву однак нема. Повстанців, противників комунізму, знищено. Як би було хоч 5,000 людей в горах, то з агресії зараз, пішло б найменше 20,000 їх на поміч і розрослося б велике повстання, що могло б захитати і повалити комуністичне панування — твердить мій знайомий. Але в горах нікого нема.

Не про всіх вождів югославської компартії все відомо. Про Тіта підчас повстання була поширена чутка, що він є хорват і називається Йосип Броз. Він цього не заперечував, бо йому було вигідно показати, що хорват бється на чолі сербів за Югославію. (До речі, не можна забувати, що між обома світовими війнами комуністи в Югославії пропагували розділення країни на самостійні держави). Чи Тіто справді хорват, ніхто в дійсності не знає. Відомо тільки, що він вишколювався в Москві і стояв на чолі комуністичної бригади в еспанській громадянській війні.

Моше Пяде, ідеолог югославських комуністів, родом з еспанських жидів. Має він біля 70 років і є з професії маляр і журналіст. Перед війною він постійно сидів в тюрмі за комуністичну діяльність. Тепер він дає ідеологічні основи для розриву Тіта з Москвою. Ранкович, начальник югославської тайної поліції, людина примітивна, але вірно віддана Тітові. З собою вірно віновити він жорстоко винищує всіх ворогів тітського режиму, маючи перед собою прекрасний приклад роботи НКВД, яку він досконало наслідує. Діжлас, талановитий чорногорець, грає в політбюро Югославії визначну роль. Карделю, учитель гімназії, словінець. Проїшов він добру комуністичну школу і належить до передових голів політбюро. Але над усім стоїть авторитет Тіта: Тіто має велику подібність до Сталина. Обидва вони в першу чергу організатори. Як промовці, журналісти, теоретики, вони дуже слабкі. Залізною рукою тримає Тіто народи Югославії в од-

Н. О.

(Докінчення на стор. 3-тій).

**Занимайтесь покрасками
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK I ОКРУЖИХ**

**129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568**

Одначе Нума не дав себе відвернути стратегією Тарзана, і кинувся на свою жертву.